

τοῦ μύλου, ἤτοι τὸ ξύλινον κυκλικὸν περίφραγμα τὸ περιβάλλον τοὺς μυλόλιθους, τίς μυλόπετρες ἐνθ' ἄν.: *Τὰ γυρόξ'λα εἶνι γιονμῆτα γυράλιβρα* Αἰτωλ. "Ἀλλαξα τὰ γυρόξ'λα ἀπ' τοῦ μύλου αὐτόθ. Συνών. γύρα 4β, γύρος 3ι, γυρωσιά, φάκλα.

γυρόπασμα τό, Λειψ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ ρ. γυροπάσσω.

Τὸ ἀλάτισμα τοῦ εἰς σχῆμα κυλινδρικὸν νεοῦ τυροῦ δι' ἐπιπάσεως ἄλατος ἐφ' ὅλης τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ. Συνών. *γυρόπασμα*.

γυροπάσσω ἀμάρτ. γυροπάζω Ἀμοργ. Σέριφ. γυροπάντζω Πάτμ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. γύρο καὶ τοῦ ρ. πάσσω.

Ἐπιπάσσω δι' ἄλατος ἢ ἀλεύρου ἢ σακχάρους κ.τ.τ. τὴν ἐπιφάνειαν τυροῦ, ἄρτου, γλυκύσματος κ.τ.τ. ἐνθ' ἄν.: *Γιὰ νὰ γυροπάσης τὸ τυρὶ, γυρίντζεις τὸ τυροβόλι ἄνω - κάτω, γιὰ νὰ πέσῃ τὸ τυρὶ μέσα 'ς τὴν γάσα τοῦ τυροπασμάτου, ὅπου εἶναι ἀλάτι καὶ γυροπάντζεται τὸ τυρὶ Πάτμ. Τὰ γυροπασμένα τυριὰ τὰ βάντζουμε πάνω 'ς τὴν τάβλα τοῦ τυροκελλιοῦ αὐτόθ. Θὰ τὸ τουβάγῃς τὸ τυρὶ καὶ θὰ τὸ γυροπάσης Σέριφ. Συνών. γυροπλάθω. β) Μεταφ., περιφέρειμαι πέριξ σημείου τινὸς Ἀμοργ.: *Γυροπάζουμε σὰ δοὺς κοράκους*.*

γυροπερίβολο τό, ἐνιαχ. γυροπέρ'βολο Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὖς. γύρος καὶ περιβόλι.

Ὁ γύρος, ἡ περιφέρεια, ἡ ἄκρα τοῦ κήπου: Ἀσμ.

Ἀποὺ τὸ γυροπέρ'βολο δὲ λείπ' ἡ πρασινάδα καὶ ἀποὺ τ' ἀχειλάκι σου ἡ ροδοκοκκινάδα.

γυροπερνῶ Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. γύρο καὶ τοῦ ρ. περνῶ.

Κατορθώνω νὰ ἐξοικονομῶ τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Πβ. κακὸ περνῶ. Συνών. γυροφέρνω 4.

γυροπλάθω ἐνιαχ. ὑροπλάθω Νάξ. (Κορων. Φιλότ.) ὑροπλάθω Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ὑροπλάζω Νάξ. (Κορων. Φιλότ.) ὑροπλάζω Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. γύρο καὶ τοῦ ρ. πλάθω.

Ἐπιπάσσω δι' ἄλατος τὴν ἐπιφάνειαν τυροῦ ἢ δι' ἀλεύρου τὴν ἐπιφάνειαν ζύμης πεπλασμένης εἰς ἄρτον, πλάσσω συγχρόνως ταῦτα, διὰ νὰ λάβουν κυκλικὸν σχῆμα ἐνθ' ἄν.: *Διὸ - τρεῖς βολές τὰ ὑροπλάθουνε τὰ τυραθότυρα. Τὰ βγάνουνε ἀπὸ μέσ' 'ς τὰ τρεβόλια τὰ ὑραθότυρα, τὰ ὑροπλάθουνε καὶ τὰ βάνουνε πάλι μέσα (τρεβόλια = τυροβόλια) Νάξ. (Ἀπύρανθ.)* "Ὅδε βγάλωμε τ' ἀθότυρο ἀ' τὰ τρεβόλια, τοῦ βάνωμε ὕρω - ὕρω ἀλάτι, τὸ ὑροπλάθουμι αὐτόθ. Καλύτερὰ νὰ τὰ ὑροπλάσης τὰ ψωμιά, ἵατ' ἀργεῖ ὁ φούρνος καὶ δὲ θὰ φουρνίζουσαι, εἶναι παρανεβατὰ αὐτόθ. Δὲ δὲ ὑρόπλασένε τὸ κασκαβάνι (= εἶδος τυροῦ) Φιλότ. Ἐμεῖς ὑροπλάζομεν τὰ τυριὰ αὐτόθ. Συνών. γυροπάσσω 1.

γυροπλάσιμο τό, ἐνιαχ. ὑροπλάσιμο Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γυροπλάθω.

Ἡ ἐπίπασις φρέσκου τυροῦ δι' ἄλατος ἐνθ' ἄν.: *Πολὺ ἀλάτσι τοῦ βαλες 'ς τὸ ὑροπλάσιμο κ' εἶναι ἀρμυρὸ Νάξ. (Ἀπύρανθ.)*

γυρόπλασμα τό, ἐνιαχ. ὑρόπλασμα Γ. Ζευγώλ., Ποιμεν. Νάξ., Λαογρ. 15 (1953), 95.

Ἐκ τοῦ ρ. γυροπλάθω.

Γυροπλάσιμο, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.

γυροπλεγμένος ἐπίθ. ἐνιαχ. γυροπλεγμένος Πελοπν. (Ἀρχαδ.)

Μετοχ. τοῦ ρ. *γυροπλέκω.

Ὁ πλεγθεὶς γύρω, ὁ περιπλεγθεὶς ἐνθ' ἄν.: *Τὸ γαιτάνι μὲ τὰ λαμπερὰ χρώματά του εἶναι γυροπλεγμένο 'ς τίς μακριὰς πλεξίδες τῆς κόρης Πελοπν. (Ἀρχαδ.)*

γυρόποδας ὁ, Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὖς. γύρος καὶ πόδας.

Τὸ κράσπεδον τοῦ γυναικείου φορέματος ὡς περιβάλλον τοὺς πόδας: *Ἡ γλῶσσα τῆς εἶναι μεγαλύτερη ἀπὸ τὸ βόι τῆς καὶ ἀπὸ τὸ γυρόποδα τοῦ φουστάνιου τῆς (ἐπὶ φλυάρου γυναικός). Συνών. βλ. εἰς λ. γυροπόδι 1.*

γυροποδαῖος ἐπίθ. Λεξ. Βλαστ. 325.

Ἐκ τοῦ οὖς. γυροπόδας. Ἡ λ. καὶ εἰς Βλάχ.

Ὁ φέρων γυρόποδα, ὁ ἔχων κροσσῶτον τὸ κράσπεδον τῆς ἐσθῆτος. Συνών. κροσσῶτος.

γυροπόδι τό, Θήρ. Κρήτ. (Βάμ. Νεάπ. Χαν. κ.ά.) — Λεξ. Βάιγ. Ἡπίτ. Μπριγκ. Βλαστ. 326.

Ἐκ τῶν οὖς. γύρος καὶ πόδι. Ἡ λ. καὶ εἰς Βλάχ.

1) *Γυροπόδας*, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: *Ἡφόρειε εἶνα φουστάνι τὸ γυροπόδι ἦτανε βελουδένιο Θήρ. Τρόπωσε τὸ γυροπόδι ἐκεῖα πού τ' ἔχω σημαδεμένο νὰ τὸ γαζώσωμε Κρήτ. (Νεάπ.)* || Φρ. Ἀγαπάει τὰ γυροπόδια (τέρπεται ἀναστρεφόμενος μετὰ γυναικῶν) Κρήτ. "Ὅπου δὴ γυροπόδι, δὲν ξεκολλᾷ Κρήτ. (Νεάπ.) *Γυροπόδι τῷ γυναικῷ (ἐπὶ γυναικοφίλου) Κρήτ. ||* Ἀσμ.

Πλέει τὸ ψάρι 'ς τὸ γιᾶλό, πλέει καὶ τὸ χταπόδι, μικρὸ μόν, 'ς τὸ φουστάνι σου νὰ 'μοννα γυροπόδι Κρήτ. (Νεάπ.)

*Ὡς εἶν' ἡ στρίγλα, ἡ μίγλα,
ἡ βοβοχείλα, ἡ μελανοχείλα,
πού τὰ βυζά τζη κρέμουνται,
τὰ μαλλιά τζη καίγουνται,
τὰ γυροπόδια τζη τῇ γῆς φανοκαλοῦσι*

(*βοβοχείλα* = ἡ ἔχουσα παχέα χεῖλη, *φανοκαλοῦσι* = σκουπίζουν ἐξ ἐπ' αὐτῶν, περὶ γυναικός ἢ ὁποῖα βασκαίνει) Κρήτ. Συνών. γυροπόδας, γύρος 3ιδ, γυροφύστανο 1, ποδογύρι, ποδόγυρος. β) Στενὴ λωρὶς ὑφάσματος ραπτομένη εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τμήμα τοῦ κράσπεδου γυναικείου φορέματος πρὸς ἐνίσχυσιν Κρήτ. 2) Τὸ περιθέον τοὺς πόδας κλίνης ὑφάσμα Θήρ. Συνών. γυροκοῦρτινο 1, γύρος 3στ, τορναλέτο.

γυροποδιάρι τό, ἀμάρτ. γεροποδιαρίν Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὖς. γυροπόδι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άρι (II).

Ἡ κατασκευὴ τοῦ γυροποδιοῦ, ἤτοι τοῦ κράσπεδου γυναικείου ἐνδύματος: Ἀσμ.

*Τὰ ροῦχα τὰ νυφικά ἄς ἐδ' δικὰ σου ἐσέναν,
ἀπὸ 'χονν δῖλια ραφτικόν, δῖλια γεροποδιαρίν.*

